Hjälpmedel - Andning - Instruktion. Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Hjälpmedel - Andning	**Dokumentkategori:** Instruktion	**Omfattning:** Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Hälso- och sjukvårdsdirektör	**Dokumentansvarig:** Samordnare Hjälpmedel	**Beslutsinstans:** Hälso- och sjukvårdsdirektör
Diarienummer:		**Datum för översyn:** Se giltigt t.o.m. ovan

Innehåll

1. Syfte och omfattning 2
2. Allmän information 2
2.1. Ventilator med kringutrustning....3
2.2. CPAP med kringutrustning....3
2.3. Syrgas i hemmet 3
2.4. Hostmaskiner 4
2.5. Sughjälpmedel....4
2.6. Hjälpmedel för PEP-andning 4
3. Egenvård....5
4. Utbildning 5
5. Kommunikation och implementering....5
6. Medverkande och granskare 5

1. Syfte och omfattning

Bedömningskriterier för produktområde andning. Övergripande rutin ”Hjälpmedel, Hälso- och sjukvård. Region Gävleborg”. Platina ID 09-63297 är styrande.

2. Allmän information

Riktlinjer för egenvård/ansvar ska i första hand beaktas.
Hjälpmedelsinsatser ska vara medicinskt och funktionellt motiverade.

Hjälpmedelsavgift i enlighet med avgiftshandboken tas ut vid förskrivning. Gäller för vårdgivare inom Region Gävleborg samt privata vårdgivare med vårdavtal.

Förskrivningsansvaret som specificeras i dokumentet innebär också kostnadsansvar och uppföljningsansvar för hjälpmedlet.

Mer information om ansvar och roller vid behandling av patienter med avancerade hälso- och sjukvårdsinsatser finns att läsa i ”Överenskommelse mellan Region Gävleborg och länets kommuner gällande personer med omfattande hälso- och sjukvårdsinsatser som vårdas i hemmet” , som finns tillgänglig via Samverkanswebben

Hjälpmedel som räknas till andningshjälpmedel är:

- Ventilatorer och kringutrustning
- CPAP och kringutrustning
- Syrgas i hemmet.
- Hostmaskiner.
- Sughjälpmedel.

- Hjälpmedel för PEP-andning

2.1. Ventilator med kringutrustning

Lungenheten ansvarar för förskrivning av ventilatorer samt kringutrustning (kringutrustning innefattar tex extern befuktare, nebulisator och behandlingsväskor) till vuxna. Barnkliniken ansvarar för pat. <18 år.
Specialistvårdens läkare ordinerar, sjuksköterska, alternativt fysioterapeut inom specialistvården provar ut, förskriver, och följer upp.

Respektive enhet hyr sina andningshjälpmedel av Hjälpmedel SAM, som även sköter service och uppfyller gällande regelverk kring dokumentation och spårbarhet av hjälpmedlen.

Patienten får muntlig och skriftlig information om lånevillkor från lungenheten.
Hjälpmedelsavgift i enlighet med avgiftshandboken tas ut vid förskrivning.

Lungenheten/barnkliniken står för förbrukningsartiklar, som tex. mask och slang, kopplingar till trakeostomi. Beställning av dessa produkter sker via Proceedo.

2.2. CPAP med kringutrustning

Lungenheten ansvarar för förskrivning av CPAP behandling i hemmet till vuxna patienter i Gästrikland. Vuxna patienter i Hälsingland sköts av FysLab i Hudiksvall. Barnkliniken ansvarar för pat. <18 år. Kringutrustning innefattar bla. mask och slang.
Specialistvårdens läkare ordinerar, sjuksköterska, inom specialistvården provar ut, förskriver, och följer upp.

Lungenheten står för ägande och spårbarhet av dessa maskiner.
Patienter som förskrivs en CPAP får första mask och slang vid uppstart. Fortsatt behov av mask och slang beställs och bekostas av patienten.

För mer information
Obstruktivt sömnapnésyndrom (OSAS) hos vuxna, vårdprogram Region Gävleborg

2.3. Syrgas i hemmet

Syrgas i hemmet förskrivs av Lungenheten eller Barnkliniken. Undantag vid syrgasbehandling av Hortons huvudvärk som förskrivs av neurologen.
Specialistvårdens läkare ordinerar, sjuksköterska, inom specialistvården provar ut, förskriver, och följer upp.

Respektive enhet hyr sina andningshjälpmedel via Hjm SAM som även sköter service och uppfyller gällande regelverk kring dokumentation och spårbarhet av hjälpmedlen.

Patienter får muntlig och skriftlig information om lånevillkor från lungenheten.
Förbrukningsmaterial (syrgasgrimmor mm.) tillhandahålls av förskrivande enhet.

För mer information:
Oxygenbehandling utanför slutenvården

2.4. Hostmaskiner

Hostmaskin förskrivs av den specialistvårdsenhet som ansvarar för patienten.

Specialistvårdens läkare ordinerar, fysioterapeut inom specialistvården provar ut, förskriver, och följer upp.

Utbildning av personal som arbetar kring patienten kan hållas av förskrivande fysioterapeut vid uppstart av behandling med hostmaskin alt. vid byte av utförare efter samråd med personalansvarig chef. Vid byte av personal i personalgruppen ansvarar chef och/eller kollegor för att instruktion i handhavandet av hostmaskinen ges.

Egenvårdsbedömning görs i samband med förskrivning. Egenvårdsblankett enligt mall i Cosmic ”Egenvårdsbedömning och planering” kan upprättas när det efterfrågas. Blanketten kan lämnas/skickas till patient eller biståndshandläggare. För mer information om rutinen om egenvård.

Respektive enhet hyr sina andningshjälpmedel via Hjm SAM som även sköter service och uppfyller gällande regelverk kring dokumentation och spårbarhet av hjälpmedlen.

Förskrivande enhet ansvarar för förbrukningsmaterial.

2.5. Sughjälpmedel

Vid förskrivning av sughjälpmedel ansvarar den verksamhet som beslutar om åtgärden.

Läkare ordinerar, sjuksköterska provar ut, förskriver, och följer upp.

Respektive enhet hyr sina andningshjälpmedel via Hjm SAM som även sköter service och uppfyller gällande regelverk kring dokumentation och spårbarhet av hjälpmedlen.

2.6. Hjälpmedel för PEP-andning

Hjälpmedel för PEP-andning såsom tex PEP-pipa, PEP-mask mm. förskrivs av den enhet som ansvarar för patienten.
Fysioterapeut provar ut, förskriver, och följer upp fram till dess att behovet upphört eller ansvaret för patienten har tagits över av någon annan.

3. Egenvård

Med egenvård avses hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom sitt ansvarsområde bedömt att patienten själv, eller med stöd av andra kan utföra i syfte att upprätthålla hälsa och välbefinnande. Säkerhet i utförande är avgörande för om en åtgärd kan ses som egenvård eller inte.

Mer info kan fås via samverkanswebben Egenvård

4. Utbildning

KTC kan erbjuda en generell utbildning till berörd personal som vårdar tracheostomerade patienter.
Kontakt tas med KTC via funktionsbrevlåda ktc@regiongavleborg.se

Mer information om samverkan vid vårdövergång.
Överenskommelse mellan Region Gävleborg och länets kommuner gällande personer med omfattande hälso- och sjukvårdsinsatser som vårdas i hemmet

Produktspecifika frågor besvaras företrädesvis av specialistvårdsenhet, leverantör alternativt Hjälpmedel SAM beroende på typ av produkt.

5. Kommunikation och implementering

Dokumentet publiceras på samverkanswebben och är sökbart i Platina. Extra uppföljare ansvarar för att sprida dokumentet i sina respektive verksamheter. HVK kommunicerar ut dokumentet till privata vårdgivare med vårdavtal. Hjälpmedelsgrupp för vidare info ut till kommunerna.

6. Medverkande och granskare

Dokumentet har reviderats 2026 av Magnus Dahl, samordnare/sakkunnig Hjälpmedel tillsammans med en arbetsgrupp med deltagare från MAS/MAR-nätverket, lungenheten och neurologenheten samt Hjälpmedel SAM. Lungenheten och HVK:s medicinska rådgivare har därefter granskat dokumentet innan fastställande.